

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

Затверджено
на засіданні кафедри теорії літератури
та порівняльного літературознавства
філологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

_____ Михайло ГНАТЮК

Силабус із навчальної дисципліни
«Перечитування української класики»,
що викладається в межах ОП «Середня освіта
(Українська мова і література)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 014 Середня освіта

Львів 2023

Силабус курсу «Перечитування української класики»

2023/2024 навчального року

Назва курсу	Перечитування української класики
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта Спеціалізація 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) ОП Середня освіта (Українська мова і література)
Викладачі курсу	доц. Лучук Тарас Володимирович
Контактна інформація викладачів	taras.luchuk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Згідно з графіком
Сторінка курсу	http://philology.lnu.edu.ua/course/perechytuvannia-ukrainskoi-klassyky-4-1
Інформація про курс	Інтенсивний семінар (дисципліна на вибір) «Перечитування української класики» пропонує студентам-філологам четвертого року навчання відкрити репертуар нових прочитань канону рідної літератури та інтерпретативних стратегій щодо спадщини класиків від Сковороди, Котляревського, Шевченка і Гоголя через модернізм та авангард до авторів актуального літературного процесу. У фокус обговорення потрапляють інтертекстуальні зв'язки пізніших текстів зі своїми прототекстами, проблеми ідентичності, соціальної значущості, конфлікту високої та масової літератури, (авто)цензури, репресій, пам'яті та забуття, зміни ролі митця та рецептивного поля в українському літературному процесі XIX – початку XXI ст. Його мета – сформувати у студентів компетентне уявлення про те, як можна залучити широкий спектр літературознавчих методологій, відкритих гуманітарними школами Заходу і Сходу упродовж XX ст., до освоєння української літератури Нового часу і до моделювання її канону. Студенти матимуть нагоду випробувати й осмислити інструментарій феноменології, психоаналізу, (пост)структуралізму, семіотики, постколоніалізму та фемінної критики, сприймаючи програмні твори української літератури як живу класику, в синтезі багатьох конкуруючих прочитань і проєкцій.

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Курс «Перечитування української класики» передбачає наявність лекційних і практичних занять, написання творчих робіт та виконання тестових завдань. Лекційні заняття покликані зорієнтувати студентів в основних тенденціях розвитку літератури, показати різні явища у взаємозв'язку, продемонструвати спільне та відмінне в національних літературах. На практичних заняттях студенти навчаються працювати з художнім текстом і розпізнавати в ньому характерні риси поезики українських класичних творів.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу – акцентувати на основних тенденціях розвитку української літератури, показати, як вони пов'язані з історією, філософією та різними видами мистецтва, звернути увагу на проблему літературного канону, який неодмінно є суб'єктивним, залежним від цілої низки чинників.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> виробити навички аналізу й інтерпретації літературного твору та літературного процесу; усвідомити специфіку національних літератур та їх взаємодії; розвинути у студентів аналітичне та критичне мислення; розвинути вміння вести дискусію, працювати у групах, обґрунтовувати власну позицію та розуміти позиції й стратегії, відмінні від власної; уміти здійснювати пошук інформації та застосовувати її на практиці.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Барабаш Юрій. Вибрані студії: Сковорода. Гоголь. Шевченко. Київ, 2006.</p> <p>Гусейнов Григорій. Незаймані сніги. Т.1. Дніпропетровськ, 2010.</p> <p>Даниленко Володимир. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. Київ: Акаддемвидав, 2008.</p> <p>Еко Умберто. Роль читача: дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004.</p> <p>Ільницький Олег. Український футуризм (1914-1930). Львів: Літопис, 2004.</p> <p>Історії Літератури: Збірник статей. Київ: Смолоскип, Львів: Літопис, 2010.</p> <p>Матусяк Агнешка. Химерний Яцків. Львів: Піраміда, 2010.</p> <p>Моренець Володимир. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща. Київ, 2002.</p> <p>Москалець Костянтин. Людина на крижині. Київ: Критика, 1999.</p> <p>Нич Ришард. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство. Львів: Літопис, 2007.</p> <p>Павличко Соломія. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ: Либідь, 1999.</p> <p>Павличко Соломія. Фемінізм. Київ : Основи, 2002.</p> <p>Павлишин Марко. Канон та іконостас. Київ:Час, 1997</p> <p>Павлишин Марко. Ольга Кобилянська: прочитання. Харків:</p>

	<p>Акта, 2008.</p> <p>Ушкалов Леонід. Сковорода та інші: Причинки до історії української літератури. Київ: Факт, 2007.</p> <p>Шевельов Юрій. З історії незакінченої війни. Київ: Вид. “Києво-Могилянська академія”, 2009.</p> <p>Krzyzanowski Julian. Nauka o literaturze. Wrocław – Warszawa – Krakow. Wydawnictwo im. Ossolińskich, 1984.</p> <p>Teorie literatury XX wieku. Pod red. Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego. Kraków: Znak, 2006.</p> <p>Walter J. Ong. Orality and Literacy: The Technologizing of the Word. Routledge, London and New York, 2002.</p>
Тривалість курсу	Один семестр (7)
Обсяг курсу	90 годин (30 лекційних + 60 самостійної роботи); 3 кредити ЄКТС
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення курсу студент повинен знати:</p> <p>основні твори, які потрапили в український літературний канон, а відтак у шкільну програму;</p> <p>естетичні, історичні, культурні критерії оцінювання й тлумачення канонічних текстів;</p> <p>основні типи художньої свідомості, сценарії літературної спадкоємності, потенціал новаторства;</p> <p>вміти:</p> <p>представляти власні проекти актуалізації обраного автора і тексту;</p> <p>застосовувати елементи інтегрованої дискусії;</p> <p>дати оцінку щодо історичного місця та значення літературних творів, їх поетикальних та естетичних особливостей;</p> <p>прочитувати українську літературу на тлі змінних літературознавчих конвенцій, які поборюють одна одну, а часом зазнають несподіваного синтезу.</p>
Ключові слова	українська література, класика, канон (пере)прочитання, тенденція, естетика, поетика тексту
Формат курсу	Очний; лекційний
Теми	<p>Тема 1. Письмо як мистецтво. Уява й мислення. Образ і слово. Мислення образами. Творення образу. Усна традиція. Персоналізована нарація. Автор і читач. Концепція конкретно-історичного адресата тексту.</p> <p>Поетика і риторика в дії. Дещо з історії українського шкільництва XVII–XVIII ст.</p> <p>Тема 2. Жанри літературного тексту. Вибір жанру. Жанри наукової літератури: стаття, нарис, репортаж, рецензія, замітка. Композиція або структурний принцип організації тексту.</p>

	<p>«Всесвітня павутина». Література в Інтернеті. Модерна комунікація. Пошук за сюжетами у глибинах Інтернету.</p> <p>Тема 3. Літературна есеїстика. Між нарисом і літературною критикою. Екфразя: опис творів мистецтва вербальними засобами. Подорожні щоденники.</p> <p>Мемуаристика та студії з психології творчості.</p> <p>Тема 4. «Проза життя». Новий жанр: проза як «фікція». Оповідь від третьої та першої особи. Діалоги й монологи. Магічний реалізм. Теорія тріллера.</p> <p>Мала проза. «Підручник» Майка Йогансена «Як писати оповідання».</p> <p>Тема 5. Експериментальна проза. «Реалістична» техніка: гіперреалізм. Монтаж у модерній прозі. Модерна мітотворчість.</p> <p>Як написати бестселлер. Пародії та містифікації.</p> <p>Тема 6. «Мистецтво поетичне». Звук і слух. Засоби вираження та засоби увиразнення думки. Поетика і риторика, одержимість та імітація, безсюжетність і сюжет. Стилістика поетичного мовлення. Пісенний текст: теорія шлягера. «Курйозна поезія»: раки літеральні та інші «штучки поетицькі». Поезія як перформенс: звучання поезії та мовчання поета.</p> <p>Література для дітей. Читання для задоволення. Писання для читача «дошкільного та молодшого шкільного віку».</p> <p>Опрацювання народної казки. Літературна казка. Віршована казка.</p> <p>Тема 7. Драматичне мистецтво. Драма як ритуал. Експериментальний театр. Радіо-п'єси. Драматичні етюди.</p> <p>Сценаристика. Адаптаційний сценарій: сценарій на основі художнього твору. Анімація: манга та аніме. Сценарій для театрального дійства. Сценарій і режисура книжкової презентації.</p> <p>Тема 8. Пересотворення національної літератури. Художній переклад. Процес перекладання, стратегія та стилізація. Діахронія та синхронія при перекладі. Інтерпретація творів давньої літератури.</p> <p>Чужомовні твори українських письменників. Переклад «жіночого» тексту.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Диференційований залік</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p><u>Методи навчання</u>: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація; дослідні роботи. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (слайди).</p>

	<u>Техніки</u> : навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.
Необхідне обладнання	комп'ютер з проектором
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою:</p> <p>Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів, з них 50 – за роботу протягом семестру, 50 – за ті знання, які студент продемонстрував під час заліку.</p> <p>Підсумковий залік є обов'язковим і проводиться в усній формі.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності і (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1-й тиждень, 2 год	Письмо як мистецтво. Уява й мислення. Образ і слово. Мислення образами. Творення образу. Усна традиція. Автор і читач. Концепція конкретно-історичного адресата тексту.	Лекційне заняття	Шевельов Юрій. З історії незакінченої війни. Київ: Вид. "Києво-Могилянська академія", 2009	Творче письмо. Персоналізована нарація, 4 год.	Один тиждень
1-й тиждень, 2 год	Поетика і риторика в дії. Дещо з історії українського шкільництва XVII–XVIII ст.	Лекційне заняття	Еко Умберто. Роль читача: дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004.	Читання наукових текстів, 4 год	Один тиждень
2-й тиждень, 2 год	Жанри літературного тексту. Вибір жанру. Жанри наукової літератури: стаття, нарис, репортаж, рецензія, замітка.	Лекційне заняття	Гундорова Тамара. Проявлення Слова: дискурс раннього українського модернізму, постмодерна інтерпретація. Львів, 1997.	Композиція або структурний принцип організації тексту, 4 год	Один тиждень
3-й тиждень	«Всесвітня павутина». Література в Інтернеті. Модерна комунікація.	Лекційне заняття	Зубрицька Марія. Homo Legens: читання як соціо-	Пошук за сюжетами у глибинах	Один тиждень

2 год			культурний феномен. Львів: Літопис, 2004.	Інтернету, 4 год	
3-й тиждень, 2 год	Літературна есеїстика. Між малюнком і літературною критикою. Екфрза: опис творів мистецтва вербальними засобами.	Лекційне заняття	Нич Ришард. Світ тексту: пост-структуралізм і літературознавство. Львів: Літопис, 2007.	Подорожні щоденники 4 год	Один тиждень
4-й тиждень, 2 год	Мемуаристика та студії з психології творчості.	Лекційне заняття	Гусейнов Григорій. Незаймані сніги. Дніпропетровськ, 2010.	Читання документальних творів, 4 год	Один тиждень
5-й тиждень, 2 год	«Проза життя». Новий жанр: проза як «фікція». Оповідь від третьої та першої особи. Діалоги й монологи. Теорія тріллера.	Лекційне заняття	Еко Умберто. Роль читача: дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004.	Магічний реалізм, химерна проза, 4 год	Один тиждень
5-й тиждень, 2 год	Мала проза. «Підручник» Майка Йогансена «Як писати оповідання».	Лекційне заняття	Павлишин Марко. Канон та іконостас. Київ: Час, 1997.	Читання художніх творів, 4 год	Один тиждень
6-й тиждень, 2 год	Експериментальна проза. «Реалістична» техніка: гіперреалізм. Монтаж у модерній прозі.	Лекційне заняття	Український модернізм зі столітньої відстані : збірник наукових праць. Рівне, 2001.	Модерна міто-творчість, 4 год	Один тиждень
7-й тиждень, 2 год	Як написати бестселлер. Пародії та містифікації.	Лекційне заняття	Гундорова Тамара. Кітч і література: травестії. Київ: Факт, 2008.	Читання художніх творів, 4 год	Один тиждень
7-й тиждень, 2 год	«Мистецтво поетичне». Звук і слух. Засоби вираження та засоби увиразнення думки. Поетика і риторика, одержимість та імітація, безсюжетність і сюжет. Стилїстика поетичного мовлення. Пісенний текст: теорія шлягера. Поезія як перформенс: звучання поезії та мовчання поета.	Лекційне заняття	Москалець Костянтин. Людина на крижині. Київ: Критика, 1999.	«Курйозна поезія»: раки літеральні та інші «штучки поетицькі» 4 год	Один тиждень

8-й тиждень, 2 год	Література для дітей. Читання для задоволення. Писання для читача «дошкільного та молодшого шкільного віку». Опрацювання народної казки. Літературна казка. Віршована казка.	Лекційне заняття	Даниленко Володимир. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. Київ: Академвидав, 2008.	Читання художніх творів, 4 год	Один тиждень
9-й тиждень, 2 год	Драматичне мистецтво. Драма як ритуал. Експериментальний театр. Драматичні етюди.	Лекційне заняття	Павличко Соломія. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ: Либідь, 1999.	Радіо-п'єси, 4 год	Один тиждень
9-й тиждень, 2 год	Сценаристика. Адаптаційний сценарій: сценарій на основі художнього твору. Анімація. Сценарій для театрального дійства.	Лекційне заняття	Павлишин Марко. Канон та іконостас. Київ:Час, 1997	Сценарій і режисура книжкової презентації 4 год	Один тиждень
10-й тиждень, 2 год	Пересотворення національної літератури. Художній переклад. Процес перекладання, стратегія та стилізація. Діахронія та синхронія при перекладі. Чужомовні твори українських письменників. Переклад «жіночого» тексту.	Лекційне заняття	Ушкалов Леонід. Сковорода та інші: Причинки до історії української літератури. Київ: Факт, 2007. Павличко Соломія. Фемінізм. Київ: Основи, 2002.	Інтерпретація творів давньої літератури, 4 год.	Один тиждень